

חוק תשלום קצבאות לחילוי מילואים ولבני משפחותיהם, התשס"ב-2002*

מטרת החוק

1. חוק זה מטרתו להבטיח תשלום קצבאות לחילוי מילואים שנפגעו בתקופת שירותם עקב שירותם ولבני משפחותיהם של חילוי מילואים שנספו עקב שירותם, במקרים שהחילוי המילואים או בני משפחותיהם אינם יכולים לקצבה מוקפת גמל, או שוכאותם לקצבה מוקפת גמל פחותה מזכויותיהם לפי חוק זה, והכל בהתאם להוראות חוק זה.

הגדמות

2. בחוק זה –

”דרגת נכות“ – דרגת נכות שנקבעה לפי חוק הנכאים;

”דרגת נכות תפקודית“ – דרגת נכות שקבעה ועדת רפואיות לפיקודו הוראות סעיף 6(ג);

”חוק הביטוח הלאומי“ – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹;

”חוק הנכים“ – חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]²;

”חוק משפחות החילויים“ – חוק משפחות חילויים שנספו במערכות (תגמולים ושיקום), התש"י-1950³;

”חוק שירות ביטחון“ – חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ז-1986⁴;

”חוק שירות הקבע“ – חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985⁵;

”חילוי מילואים“ – מי ששירת בשירות מילואים;

”חילוי מילואים נכה“ – חילוי מילואים שנקבעה לו דרגת נכות בהתאם להוראות לפי חוק הנכים, וב└בד שהשירות כאמור בהגדורה ”nocot“ בחוק האמור היה שירות מילואים;

”חילוי מילואים שנספה“ – חילוי שנספה במערכות בחוק משפחות החילויים, וב└בד שהשירות כאמור באוטה ההגדירה היה שירות מילואים;

”חילוי מילואים זכאי“ – חילוי מילואים שהתקיימו בו הוראות סעיף 3;

”מכונה“ – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק שירות הקבע;

”קופת ביטוח“ – לעניין עמידה שכיר – כמשמעותה בתקנות קופות גמל לרבות פוליסט ביטוח עתי בשל אבדן כושר הכרך כהשלמה לkopft ביטוח, ו לעניין עמידה עצמאי – כמשמעותה בתקנות האמורות לעניין הזכויות הנובעות מתשלומיים לקופת הביטוח אשר בעבורם היה העמית העצמאי זכאי לניכוי לפי פקודת מס הכנסת [נוסח חדש]⁶, לרבות פוליסט ביטוח עתי כאמור;

”קופת גמל“ – קופת גמל לקצבה, קופת גמל לתגמולים או קופת ביטוח וכן גמלאות פרישה המשולמות על פי חוק או על פי הסכם עבורה קיבוצי;

”קופת גמל לקצבה“ – כמשמעותה בתקנות קופות גמל;

”קופת גמל לתגמולים“ – לעניין עמידה שכיר – כמשמעותה בתקנות קופות גמל ולענין עמידה עצמאי – כמשמעותה בתקנות האמורות לעניין הזכויות הנובעות מתשלומיים לקופת הגמל אשר בעבורם היה העמית העצמאי זכאי לניכוי לפי פקודת מס הכנסת [נוסח חדש]⁷;

* נתתקבל בכנסת ביום כ"ה באירוע התשס"ב (7 במאי 2002); הצעת החוק ודבורי הסבר פורסמו בהצעות חוק 3094, מיום כ"ה באדר התשס"ב (12 במרץ 2002), עמ' 376.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

² ס"ח התש"ט, עמ' 276.

³ ס"ח התש"י, עמ' 162.

⁴ ס"ח התשנ"ז, עמ' 10(130).

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 142.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 6, עמ' 120.

"קעבה מקופת גמל" – כל תשלום חורשי, המשתלם באופן שוטף בירוי קופת גמל לחיל מילואים זכאי או לשאים זכאים לפי חוק זה, לרבות קעבה חורשית שהונה וסכום הונוי, קיימים או עתידי, לפי ערכו החורשי בהתאם לכללי היון שיקבע המונה;

"קעבה משלימה" – כמשמעותה בסעיף 8;

"שאים" – כמשמעותם בסעיף 21 לחוק שירות הקבע;

"שאים זכאים" – שאים שהתקיימו בהם הוראות סעיף 4;

"שירותות מילואים" – כהגדרתו בחוק שירות ביטחון;

"תקנות קופות גמל" – תקנות מס הכנסת (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-⁷ 1964;

"תקנות שירות הקבע" – תקנות שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (כללים ומבחנים לקביעת דרגת נכות), התשנ"א-1990.⁸

3. (א) חיל מילואים נכה, שהתקיימו לבגיו כל הוראות סעיף קטן זה, זכאי לקעבה:

(1) דרגת הנכות שנקבעה לו לפי חוק הנכים עולה על 19 אחוזים וועדה רפואית קבעה לו דרגת נכות תפקודית העולה על 19 אחוזים, וכל עוד דרגות הנכות שנקבעו לו עולות על 19 אחוזים;

(2) הוא לא היה עמיד בקופה גמל במועד קרות האירוע שבשלו הוכר נכה לפי חוק הנכים, או שאינו זכאי לקעבה מקופת גמל, שבה היה עמית כאמור.

(ב) נוסף על חיל מילואים נכה כמשמעותו בסעיף קטן (א), זכאי לקעבה חיל מילואים נכה, שהתקיימו לבגיו כל הוראות סעיף קטן זה:

(1) דרגת הנכות שנקבעה לו לפי חוק הנכים אינה עולה על 19 אחוזים, אולם ועדת הריגים קבעה כי קיימים טעמים הקשורים באבדן כושר השתכרותו המצדיקים הפנימית לעודה רפואית לשם קביעת דרגת נכותו התפקודית לפי חוק זה; קבעה ועדת הריגים כאמור, יראו אותו, לעניין חוק זה, אילו דרגות הנכות שלו לפי חוק הנכים היא 20 אחוזים, וכל עוד מתקיים בו הטעמים האמורים;

(2) הוועדה הרפואית קבעה לחיל המילואים נכה כמשמעותו בפסקה (1) דרגת נכות תפקודית העולה על 19 אחוזים וכל עוד קיימים הטעמים האמורים בפסקה (1) ודרגת הנכות התפקודית שנקבעה לו עולה על 19 אחוזים;

(3) הוא לא היה עמיד בקופה גמל במועד קרות האירוע שבשלו הוכר נכה לפי חוק הנכים, או שאינו זכאי לקעבה מקופת גמל, שבה היה עמית כאמור;

(4) בסעיף קטן זה, "יעדרת חריגים" – ועדת בת שלושה חברים זהה הרכבה:

(א) רופא מומחה ברפואה תעסוקתית או רופא מומחה ברפואה פיסיקלית ושיקום שימנה שר הביטחון והוא יהיה היושב ראש;

(ב) רופא שימנה שר הבריאות והוא מומחה בתחום נכוותו של חיל המילואים נכה;

(ג). רופא מומחה כאמור בפסקת משנה (ב) שתמנה הסתדרות הרפואית.

⁷ ק"ת התשכ"ד, עמ' 1302.

⁸ ק"ת התשנ"א, עמ' 55.

4. שאירועים של חיל מילואים שנספה, שהתקיימו לבביהם כל הוראות סעיף זה, זכאים לעצבה:

(1) הם שאירועים שהוכרו כדין כזכאים לתגמולים לפי חוק משפחות החילים;

(2) חיל המילואים שנספה לא יהיה עמייה בקופה גמל ערבי מותו; או שהשאיירום אינם זכאים לעצבה מוקפת גמל.

המשמעות הקובעת 5. (א) "המשמעות הקובעת", לגבי חיל מילואים זכאי או לגבי שאירועים זכאים – מהי – הגבוחה מבין אלה:

(1) שיעור התגמול ליום, לפי פרק י'ב לחוק הביטוח הלאומי, שהגיע לחיל המילואים הנכח או לחיל המילואים הנספה במועד האירוע שבשלו הוכר בכנה לפי חוק הנכדים, או ערבי מותו, לפי העניין, כשהוא מוכפל בשלשים;

(2) השכר הממוצע, כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי, במועד האירוע שבשלו הוכר חיל המילואים בכנה לפי חוק הנכדים, או ערבי מותו של חיל מילואים נספה, לפי העניין.

(ב) המשמעות הקובעת תעדכן לפי מדרד המחייבים לצריכן שמספרמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

6. (א) הקצבה שתשלוט לחיל מילואים זכאי תהיה בשיעור של עשרים אחוזים ממשכורתו הקובעת, בצוירוף שלושה פרומיל ממנה לכל אחוז מדרגת נכותו התקופודית.

(ב) הקצבה שתשלוט לשאיירום זכאים תהיה כאמור בסעיפים 23 ו-26 עד 30 לחוק שירות הקבע, בשינויים המחייבים מஹוראות חוק זה.

(ג) ועדדה רפואית תקבע את דרגת נכותו התקופודית של חיל מילואים שנכבהה לו דרגת נכות לפי הוראות סעיף 3.

(ד) הכללים וה מבחנים לקביעת דרגת נכות, החלים על ועדדה רפואית לפי חוק שירות הקבע ותקנות שירות הקבע, יחולו על הוועדה הרפואית בקביעת דרגת נכות התקופודית לפי חוק זה, בכפוף לשינויים האללי:

(1) ההגדירה "פוסק רפואי", תהיה: "פוסק רפואי" – רופא מורה כמשמעותו בפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ה-1976⁹, שמו כולל בראשימת פוסקים רפואיים שקבע שר הביטחון או מי שהוא הסמיכו לכך, בהתאם להוראות שבתמוספת;

(2) דרגת נכות תהיה כהגדרתה לפי חוק זה.

(ה) ועדדה רפואית רשית, מנימוקים שיירשו על ידה, לגבי מקרה חריג שתקבע ומטעמים של אבדן השתכרות בפועל של חיל מילואים זכאי, לטשטות מההוראות סעיף קטן (ד) בדרך של קביעת דרגת נכות התקופודית גדולה ביותר ממחזית מדרגת הנכות שנקבעה לו אותה חיל מילואים לפי חוק הנכדים; קביעה כאמור תהיה לתקופה שתקבע הוועדה הרפואית ושלא תעללה על שנה; הוועדה הרפואית רשאית להאריך את התקופה האמורה ובכך שכל הארכה לא תעללה על שנה, והוא רשאית, בכל עת, לשנות דרגת נכות התקופודית חריגה שנקבעה לפי הוראות סעיף קטן זה.

(ו) (1) נגרמה לחיל המילואים הזכאי נכות המזוכה אותו בזכיותו לפי חוק זה ובשל כך נפגעה ממשכורתו הקובעת לפי סעיף 5 ומצוות הממונה, כי השתכרותו

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

בפועל לאחר הפגיעה והתגמולים המשתלמים לו לפי חוק הנכים בצוירוף הקצבה המשולמת לו לפי חוק זה או הקצבה המשלימה בעירוף הקצבה מקופת גמל, פחותיים באופן משמעותי לגביו ממשכורתו הקובעת לפי סעיף 5, רשאי המונה, לאחר שנועץ בזעדה הרפואית ומינימוקים שיירשו, לפחות, שככל מקרה השיעור הכללי קצבה העולה על האמור בסעיף קטן (א) ובכלל, שככל מקרה השיעור הכללי המרבי לעניין סעיף זה, לא עולה על סך אחוזים ממשכורתו הקובעת.

(2) קביעת המונה לפי סעיף קטן זה תהיה לתקופה שיקבע וב└בד של אעלה על שנה, ורשאי הוא לשנות את קביעתו אם התגלו עובדות חדשות או עובדות שלא היו ידועות לו בעת קבלת החלטה, או להאריך את התקופה האמורה לתקופות נוספות, וב└בד שכל-תקופה לא עולה על שנה.

7. על אף הוראות סעיף 6 על קצבה המשולמת לפי חוק זה יהולו הוראות סעיפים 14(ד),
ニיבוים 32 ו-33 לחוק שירות הקבע, בשינויים המחויבים מההוראות חוק זה.

8. (א) על אף הוראות סעיפים 3, 4 ו-6 קיבלו חיל המילואים הנכה או שאירו של חיל המילואים הנספה קצבה מקופת גמל, במלואה או בחלוקת, עקב הנכות או עקב הפטירה של חיל המילואים, ומצע המונה כי התקיימו התנאים הקבועים בסעיף 3(א)(1) או 3(ב)(1) או סעיף 4(1) – לפי העניין, וכי גובה הקצבה מקופת הגמל נמוך מגובה הקצבה, שהותה משולמת לפי הוראות חוק זה אם חיל המילואים או שאירו לא היו זכאים לקצבה מקופת גמל – תשלום לחיל המילואים או שאירו קצבה משלימה, בשיעור ההפרש שבין הקצבה שלא היה זכאים החיל או השאים לפי חוק זה לבין הקצבה מקופת הגמל.

(ב) תביעה לפי סעיף זה תוגש לפי הוראות סעיף 10, בשינויים המחויבים לפי העניין.

9. (א) מצא המונה כי חיל מילואים נכה שהיה עמית בקופה גמל או שאירים של חיל מילואים שנספה שהיא עמית בקופה גמל, מקימים את התנאים המפורטים בסעיף 3(א)(1) או 3(ב)(1) ו-2(2) או בסעיף 4(1) – לפי העניין, אך אין זכאים לקצבה בשל הוראות סעיף 3(א)(2) או 3(ב)(3), או סעיף 4(2) – לפי העניין, או שהם זכאים לקצבה מקופת גמל בהתאם לטעיף 8 אך טרם קיבלו תשלוםומי מקופת הגמל, ישולם, לחיל המילואים או לשאים, מוקדמות; בפקודות הצבע יקבעו הוראות, לרבות כללים ומבחנים בדבר תשלום המוקדמות, לרבות שיעורן, על חשבון תשלוםומי המוגעים להם מקופת הגמל.

(ב) תנאי לתשלום מוקדמות על ידי המונה הוא, שהיל המילואים הנכה או השאים של חיל מילואים שנספה הגיעו לקופה הגמל שבה היה חיל המילואים עמית, תביעה לקצבה מקופת גמל בשל הנכות או הפטירה, לפי העניין.

(ג) המוקדמות ישולם עד לקבלת החלטה בדבר תשלום קצבה מקופת הגמל או עד למועד תשלום קצבה לפי חוק זה, לפי המוקדם, וב└בד שלא ישולם מוקדמות לאחר תקופה העולה על שישה חודשים ממועד תחילת תשלוםם, אלא אם כן האריך המונה את התקופה מטעמים מיוחדים שיפורט.

(ד) גובה המוקדמות לא עולה על גובה הקצבה שהיתה מגיעה לחיל המילואים או לשאים, אילו חיל המילואים לא היה עמית בקופה גמל.

(ה) תביעה לתשלום מוקדמות תוגש לפי הוראות סעיף 10 בשינויים המחויבים.

(ו) (1) המקבל לפי סעיף זה תשלוםם ששולם בגין יתר, חייב להחזירם, לפי דרישת המונה, ואם לא החויר בתקופה שקבע המונה רשאי הוא לקזם כנגד קצבה המשולמת לפי חוק זה לרבות קצבה משלימה, כנגד תגמולים לפי חוק הנכים או

בנגד תגמולים לפि חוק משפחות החילימ, או לגבותם מסכומים העומדים לזכות המקבל, לרבות מקופת גמל, וזאת, על אף האמור בכל דין ובכל חזה.

(2) הוראות, לרבות כללים ומחנים, בעניין גביית תשלוםיהם ששולמו ביתר לפי סעיף זה ייקבעו בפקודות הצבא.

(ז) בסעיף זה, "תשלומים ששולמו ביתר" – תשלוםיהם ששולמו כ碼רות על חשבון התשלומים מקופת גמל, לרבות תשלוםם מקרנות העורפים על התשלומים המשולמים לפי סעיף 8 לחיל מילואים או לשאים של חיל מילואים הוכאים לתשלומים לפיו, הכל לפי העניין וככפי שייקבע בפקודות הצבא.

10. (א) שר הביטחון ימנה את הממונה כממונה על תשלום הקצבות לפי חוק זה; הורעה על מינוי הממונה ועל מענו תפורס ברשומות.

(ב) הוראות סעיפים 44 עד 25 לחוק שירות הקבע יהולו לעניין חוק זה, בשינויים המוחיבים לפי העניין.

11. הוראות סעיפים 53 עד 67 לחוק שירות הקבע יהולו לעניין חוק זה בשינויים המוחיבים, ואולם בסעיף 55, במקרים מסוימת החל במילויים "ארבעה חודשים" יקרוואו את המילה "שנתיים".

12. (א) הוכאי לקצבה, לרבות לקצבה משלימה או למקומה, לפי חוק זה, חייב להושיט כל עזרה ולנקוט כל פעולה כדי לסייע לממונה, ולמנגן התביעות כמשמעותו בסעיף 14 (בחוק זה – מנהל התביעות), בהפעלת סמכויותיהם לפי חוק זה ולא לעשות כל פעולה העוללה לפחותה הפעלה התקינה של סמכויות הממונה ומנהל התביעות או למנוע את מימושן.

(ב) עבר הוכאי לקצבה לרבות לקצבה משלימה או למקומה, לפי חוק זה, על אישור לפי סעיף קטן (א), או לא עשה את המוטל עליו לפיו, רשאי הממונה לשול ממו את הזכות לקצבה, לקצבה משלימה או למקומה – כולה או מקצתה.

(ג) שילמה המדינה תשלוםיהם לפי חוק זה בשל אירוע המשמש עיליה גם לתשלום קצבה מקופת גמל, רשאי הממונה או מנהל התביעות, לתבוע מקופת הגמל פיצוי על גמלה ששלים או שהוא עתיד לשלהם, עד לגובה הקצבה שהיבת בה קופת הגמל.

13. (א) בכפוף להוראות סעיף 9(ו), תשלוםיהם לפי חוק זה אינם ניתנים לקיזוז לפי כל דין ולפי כל חזה, לרבות חזה שנחתם טרם כניסהו של חוק זה לתוקף, ולרבות תקנון קופת גמל כאמור.

(ב) הזכות לקצבה, לקצבה משלימה, למקומה או למענק הוגי למקרה מותם לפי חוק זה לא תהווה עילה להפרחתם, להקטנתם או לשילוחם של קצבה מקופת גמל או של כל תשלום אחר מקופת גמל, לרבות מקופת גמל שהוקמה טרם כניסהו של חוק זה לתוקף.

14. (א) המדינה תהיה רשאית לרכוש כסוי בייחוי לכיסוי תשלוםם קצבות לחילימ מילואים ובאים ולשיירים זכאים, לרבות תשלוםם קצבות משלימות ו碼רות ומענק הוגי למקרה המותם.

(ב) רכשה המדינה כסוי בייחוי כאמור, ימנה שר הביטחון מנהל התביעות אשר יפעל לקבלת תגמולו הביטוח בשל תביעות שהגיעו לממונה לחיל מילואים זכאי, שייראים ובאים, חיל מילואים נכה הוכאי לקצבה משלימה או שאירוע חיל מילואים שנספה הוכאים לקצבה משלימה.

סדרי תביעה

סדרי תשלום

חובה סיוע

קיום

מיון

(ג) הממונה יודיע על התביעות שהוגשו כאמור בסעיף קטן (ב) למנהל התביעות; דרכי ההורעה ייקבעו על ידי שר הביטחון.

(ד) הכספי הביטוחי יוכל שיכלול לענן תשלומי הקצבאות, לרבות לפיק זמן, תנאי קצבאות שונים מלאה המפורטים בחוק זה – תנאי הקצבאות השונים; גראו תנאי הקצבאות השינויים מהוכחות לפי חוק זה, יהלו הוראות סעיף 8, בשינויים המחויבים לפי העניין; הוסיף תנאי הקצבאות השינויים על ההוראות הקבועות בענן זה בחוק זה, לא יהיה בכך כדי להחייב את המדרינה לפי חוק זה.

15. בנוסף על התשלומים לפי חוק זה, ישם הממונה לשאיירו של חיל מילואים שנספה מענק הוני בהתאם לכללים ובשיעוריהם שיקבע שר הביטחון (בחוק זה – מענק הוני למשך מאות).

16. שר הביטחון מונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי, בהחלטה עם שר האוצר ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להתקין תקנות ולהוציא צוים בכל ענן הנוגע לביצועו.

17. סעיף 6(ה) יעמוד בתוקפו חמיש שנים.

18. (א) בסעיף זה –

“זכויות כספיות” – תגמולי ביטוח חיים (סיכון) בסכום הוני ותגמולי ביטוח קצבת שאירים בשל מקרה מוות שאירע בשירות מילואים עקב אותו שירות, או תגמולי ביטוח אבדן כושר בכורה בשל מקרה שאירע בשירות מילואים עקב אותו שירות, והכל לעניין פוליסות ביטוח שרכשה המדרינה;

“זכה לפי פוליסה” – חיל מילואים זכאי או שאיר זכאי שהוכרו ככלה לאחר פרסוםו של חוק זה אשר התחיל לקבל זכויות כספיות עבר תחילתו של חוק זה וכל עוד הם מקבלים זכויות כספיות.

(ב) לא תחולם קצבה לפי חוק זה לזכה לפי פוליסה אשר הזכויות הכספיות המונתקות לו שות או עלות על הקצבה או המענק שהינה מקבל לפי הוראות חוק זה, אילו לא היה מקבל זכויות כספיות; קיבל זכאי לפי הפוליסה זכויות כספיות בשיעור נמוך מהמגיע לו לפי הוראות חוק זה ותשולם לו קצבה משלימה לפי הוראות סעיף 8.

19. חוק זה יהול, בכפוף להוראות סעיף 18, על חיל מילואים זכאי ושאיר זכאי, שהוכרו לפי הוראות חוק זה, לפי העניין, בשל נכות או פטירה, שאירעה ביום יג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999) או לאחריו.

תוספת

(סעיף 6(ד)(א))

1. ברשימה הפטוקים הרופאים לא יוכל רופא שעול לhimutzא בניגוד עניינים בשל קשר מיוחד עם חברת הביטוח; לענן זה יראו, בין השאר, רופא שהוא עובד של חברת הביטוח או רופא שלמעלה מ-15 אחוזים מסך כל הכנסותיו הם מחברת הביטוח, כמו שעול לhimutzא בניגוד עניינים כאמור.

לענן תוספת זו –

“חברת הביטוח” – חברת ביטוח שנתנה כיסוי ביטוח לכיסוי תשלומי קצבאות לחילוי מילואים זכאים לרבות חברת ביטוח אם וחברה אחות שלה, כמשמעותה בתקנות

הפיקוח על עסקיו ביטוח (דרבי השקעת ההון והקרנות של מבטח וניהול התchiafibiotiyo), התשס"א-2001¹⁰, ולרובות כל חברה בת וחברה מסונפת שלה כמשמעותן בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹¹.

רופא הכלול ברשימה הרופאים כאמור בסעיף 6(ד)(א) ושאיינו פוסק רפואי כהגדרתו בסעיף 1 לתקנות שירות הקבע, ימסור בדרך שתיקבע בתקנות אישור רואה חשבון המעדיר כי סך כל הכנסותיו מכל סוג שהוא מחברת הביטוח, בכל אחת משנהו העסקים הקורמות, לא עלה על 15 אחוזים מסקל הכנסותיו כאמור באותה שנה.

3. השור יעדכן את רשימת הרופאים אחד לשנה.

בנימין בן אליעזר
שר הביטחון

אריאל שרון
ראש הממשלה

אברהם בורג
יוושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

¹⁰ ק"ת התשס"א, עמ' 607.
¹¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.